

STALİN DÖNEMİ SOVYET POLİTİKALARI

Nebahat GÖREN*

Sovyetler Birliği lideri Josef Stalin Sovyet dış politikasını güçlü, düzenli ve sağlam bir devlet zemini üzerine inşa etmiştir. Hedeflediği üzere dış ülkelere uluslararası alanda güçlü gözükmek ülkesini küresel anlamda bağlayıcı kılacaktır. İkinci Dünya Savaşına kadar Nasyonal Sosyalist Almanya ile yakın temas hâlinde bulunan Stalin, hegemonyasını güçlendirmek ve içerisindeki sorunları çözmekle uğraşmıştır.

Stalin'in kişisel anlayışını (Stalinizm) Sovyetlerin dış politikasına yansıtması İkinci Dünya Savaşı dönemine rastlamıştır. SSCB, bu anlayışla ABD ile birlikte dünyadaki iki süper güçten birisi olmayı başarmıştır. Stalin: "*Bir devlet sosyalizmin ya karşısındadır ya da yanındadır.*" ilkesiyle hareket ettiği için Rus baskısına dayanamayan ve başta Türkiye ve Yunanistan olmak üzere olası bir Sovyet müdahalesinden çekinen çevre ülkeler ABD ile yakınlaşmış ve nihayetinde NATO'ya girmişlerdir. Sovyet Rusya bu baskı sonucunda diplomatik bağlamda ABD tarafından çevrelenmeye başlamıştır.

Stalin'in baskı politikasının aslında Sovyetleri diğer devletlerden soyutmaktan ve Doğu Bloğu ülkeleri hariç tek bırakmaktan başka bir işe yaramadığı söylenebilir. Stalin şiddetle savunduğu tek ülkede sosyalizm ilkesi ile diğer devletlerden ve sosyalist ideologlardan ayrılmıştır. Sosyalist düşüncüyü geliştirmek ve yaygın bir hâle getirmek Stalin için her zaman önemli olmuştur. Bu durumun gerçekleşmesi için SSCB'nin gelişmiş ülkelerin rejimlerine karşı sosyalizmin bir tehdit olmayacağını kanıtlanması gerekmektedir. Stalin'in bir diğer politikası ise sınıf savaşının şiddetlenmesiydi. Stalin sınıf savaşının şiddetlenerek sosyalizmi geliştireceğini savunmuştur. Stalin'e göre bir ülke sosyalizm yolunda ilerledikçe geçmişteki sömürücü sınıf kalıntılarının daha şiddetli bir savaşa girecektir. 1914 'te başlayan Birinci Dünya Savaşıyla birlikte iç karışıklıkları olan Rusya ekonomisi iflas etmişti. Stalin savaş yorgunu bir ülkeyi tekrar canlı tutmak adına sosyalizm düşüncesi önderliğinde ülkeyi bu çıkmazdan kurtarmak için çalışmıştır. Stalin Sosyalist bir devlet olan Rusya'yı, kapitalist rejimle yönetilen dünya düzenine dâhil etmek istememiştir. Stalin Sovyetler birliğinin varlığının sürdürülmesini ve ülkesinin gelişmesini, farklı bir ekonominin yaratılmasını istemiştir. Stalin'in amacı her zaman anayurdu korumak olmuştur. Devlet hazinesinde bulunan paralar endüstriyel gelişmeye, inşaat alanlarına ve köylerin desteğine ayrılmıştır. Stalin'in en büyük politikası ve amacı, birinci beş yıllık kalkınma planını devreye sokarak ekonomik bunalımdan bir an önce çıkıp ülkesini başarılı bir konuma getirmek olmuştur. Birinci beş yıllık kalkınma planında yatırımların yaklaşık yüzde altılık bir kısmı meralara harcanmıştır. Hayvancılık yapılırken artan yem ihtiyacını karşılamak, erozyona engel olmak ve bataklıkların kurutulması için önemli bir yatırım olmuştur. Çiftçiye tam destek verilerek sınai üretimde büyük ölçüde gelişme kat edilmiştir. Böylece, köylüler ürettikleri ürünleri arazide satabilme imkânına sahip olmuşlardır. Sovyet lideri Stalin son olarak, dönemindeki iç karışıklıklara rağmen ülkesinin ve halkının bekası için ekonomiyi düzeltmeye çalışmış olup aynı zamanda da dış politikada kapitalist düzene karşı sosyalizmi yaymaya çalışmıştır.

* Trakya Üniversitesi Uluslararası ilişkiler Bölümü İkinci Sınıf Öğrencisi